

פ ר ו ט ו ק ו ל מס' 7/13

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, מיום ד', כ"ז
בכסלו תשס"ו - 22.12.54, בשעה 8.45.

- גורמי יום: חברי הועדה:
- ט. ארנא - היו"ר
 - י. בר-יהודה
 - ד. בר-רב-האי
 - ס. בגין
 - ע. אימלוח
 - ב. אזניה
 - מ. קסיס
 - י. קליבנוב
 - ב. שרון
 - ד. שרי
 - י. שפירא

- סגורפנים:
- סר. המספטים פ. רוזן
 - סר. ח. כהן - היועץ המשפטי לממשלת ישראל
 - סר. ידין - מסנה ליועץ המשפטי
 - סר. צילן - מטעם משרד הפנים
 - סר. טילברסטון - היועץ המשפטי של משרד הפנים

סדר-היום: חוק הבחירות לכנסת, תשס"ו - 1954

פוח את הישיבה.

היו"ר ט. ארנא:

סעיף 16

י. בר-יהודה: ברצוני לשאול את היועץ המשפטי האם טעמיו, בכל החוקים, כשטטילים דבר מה על משרד פלונים, כפי שזה היה עד עכשיו?

סר. ח. כהן: כן.

י. בר-יהודה: מה פירוש המלים בסעיף קטן (ב), גולם מי שהעתיק את מעונו לנקודת ישוב אחרת והודיע על כך בהתאם לנקודת מרשם התושבים, תש"ט - 1949, רשמי מר הפנים - וחייב השר אם נתבקש לכך על ידי אותו אדם? המועד האמור בסעיף 18 - למחוק את שמו מרשימת הבחורים שבה הוא כלול ולכללו ברשימת הבחורים של אזור הקלפי שבו נמצא מעונו החדש?

סר. צילן: זה קשור לפעולה שאינה נזכרת בחוק - משלוח הודעה לבחור. אנו חושבים שמספר די גדול של הודעות אלו לא יגיע לבחורים בגלל שינוי כתובת, או שיבושה. על כן, בקבלנו את ההודעות חזרה נעשה את כל הדרוש להצמיד בוחרים אלה לקלפי אחר טבלי שהם יפנו, לכן אנו מבקשים רשות לעשות זאת לאחר התאריך הקובע 31.12.54.

י. בר-יהודה: בסעיף קטן (ג) כתוב, כתובתו של הבחור והוסבר לנו של-60 אלף מחרים בערך אי אפשר לקבוע כתובת.

סר. צילן: הכתובת יכולה להיות בלתי מדויקת, או בלתי מספיקה, אבל לא יתכן שבכלל לא תהיה

כתובת איזו שהיא.

י. בר-יהודה:
 בסעיף קטן (ד) נותנים אפשרות לסדר הפנים להעלות את מספר רשימת הבוחרים באיזור קלמי פלוני עד 1000. אני טוכן לקבל תיקון זה בתנאי ש, כל מקרה כזה יאושר על ידי ועדת הבחירות המרכזית.

בחוק הקודם היה סעיף אשר הסדיר את הבחירות בטוטבי העולים. אינני בטוח אם אין מקום גם בחוק זה לסעיף זה, אם כי בשער העליה אין רבנות עולים.

מר צילן:
 כל העולים המגיעים לארץ נרשמים עם הגיעם לנמל ואין צורך לעשות ספקד.

ד. בר-רב-האי:
 אני מציע להפריד היורה גמורה את הכנת הרשימה של הנכאים לבחור סיום הבחירות, ואין צורך בחוק חדש כי אם בסעיף נוסף. הכוונה היא שתהיה רשימת בוחרים מעודכנת כל שנה, מבלי כל קשר אם בשנה זו מתקיימות בחירות או לא. אני מציע שסעיף זה יתחיל בצורה אחרת, שמדי שנה בשנה יכין סדר הפנים רשימת הבוחרים לפי סעיף (א). כטובן שלא יהיה כתוב, **בשם** בדצמבר הקודם ליום הבחירות, זה יכול להיות 31 בדצמבר, או כל תאריך אחר, שיהיה קבוע לכל השנים. בתהליך השינויים - ערעורים והעברות - לא ישתנה דבר.

מר צילן:
 במסגרת אותו לוח זמנים?

ד. בר-רב-האי:
 לוח הזמנים צריך להיות נפרד סיום הבחירות. רשימת הבוחרים מעודכן כל שנה ושנה, ובתוך החוק צריך להיות פרק המדבר על רשימת הבוחרים. הפרוצדורה תקנה לכל בוחר את כל אותן זכויות שנקבעו לאותה שנת בחירות, בתאריך סוויית התהליך הזה יסתיים ותהיה רשימת בוחרים שתהיה בתוקף עד שתכנס לתקפה רשימת הבוחרים שתוכן בשנה הבאה. טעום כך אני אנסח הצעת תיקון לסעיף 16 לפיה תהיה הפרדה בין רשימת הבוחרים ובין יום הבחירות.

(חה"כ אזניה מחליף את היו"ר)

מ"ס היו"ר ב. אזניה:
 אני מבקש הסבר לסעיף ה'. כתוב בו, רישום של אדם ברשימת בוחרים לא יהיה ראיה לכך שהוא אזרח ישראלי או שהוא זכאי להיות בישראל, בין כתושב קבוע ובין בכל דרך אחרת.

מר ה. כהן:
 אחרי הבחירות לכנסת השניה קרו כמה מקרים שאנשים פנו לבימ"ד המספס הגבוה לשדק וטענו שהיות ובינתנה להם זכות בחירה, המסמלה הכירה בהם כזכאים לבחור, הרי הם תושבי ישראל כחוק והמסמלה הייבת להוציא להם תעודות זהוי. בית המספס קיבל את הטענות האלו וקבע שהמסמלה מנועה בסידה מסויימת לטעון שאנשים אלה אינם אזרחים מטום שהיא הכירה בזכותם לבחור. כדי למנוע טענות כל שהן טען אדם אשר יבוא לטעון שהוכרה זכות אזרחותו על סמך הכללתו ברשימת הבוחרים, הכנסנו את ההוראה הזו, זאת אומרת הרישום הוא טוב אבל לצורך בחירות בלבד.

מ"ס היו"ר ב. אזניה:
 אז צריך לתקן את הנוסח, צריך להיות ברור שהכוונה היא לגבי כל ענין פרט לבחירות.

מר ה. כהן:
 אני מסכים.

מר ירון:
 אפשר להוסיף את המלים, לכל ענין חוץ מענין הבחירות.

מ. בנין:
 אני חושב שהתיקון אינו יכול לספק מותרנו. אני יוצא מתוך הנחה שפסקה זו מותרת. בחוק זה אנו מבטלים את זכות הבחירה על האזרחות ולמעשה צריך היה לכתוב בסעיף קטן (א) לא, סדר הפנים יכין: רשימות האנשים הזכאים לבחור. כי אם סדר הפנים יכין רשימות האזרחים הזכאים לבחור... אם תהיה טעות, ויוכנס לרשימה אדם שאינו אזרח, הרי מטום כך ישנם כווסדות של הסדינה אשר יוכיחו שיטנה טעות. הוא הדין לגבי טעות שתחול לסליה, כלומר - אזרח לא יכלל

ברשימת הבוחרים, ובכל זאת הוא אזרח, אני חושב שאדם שהוכנס לרשימת הבוחרים הוא בטמט צריך להיות אזרח ישראלי, וזוהי ראייה, אם לא יוכיחו את ההיפך. אני מציע לסחוק סעיף קטן (ה).

ט. ירינו:

אם תתקבל הצעה זו אני חושב שעריכת רשימת הבוחרים תצטרך להעשות בצורה לגטרי אחרת. טעום טעם סעיף זה יופיע בחוק, מטרה הפנים ירשום ברשימת הבוחרים כל אדם שימכן והוא אזרח ישראלי ולא ידוע עליו מנינו אזרח ישראלי. אבל אם על ידי זה תוכר זכותו להיות אזרח ישראלי לא רק לצורך חוק זה, אז מטרה הפנים יוכל להכניס לרשימת הבוחרים רק אדם שיודע עליו באופן חיובי שהוא אזרח ישראלי לפי כל דקדוקי חוק האזרחות. אני הייתי מוכן לקבל בהכרח דבר זה, אבל עלי להדגיש כי זה טענה את אופן עריכת הרשימה.

ד. בר-רב-האז:

לדעתי בנידון זה לא יתכן יחס קל; אם אנחנו בוניס את כל החוק על ההנחה שזכות בחירה פותנית באזרחות ישראלית, זוהי הנחה יסודית שאין לשכור עליה, ואני צריך לסטוך על מטרה הפנים שהרשימה תוכן בצורה כזו שלא יסתננו לרשימה בוחרים שאינם אזרחי ישראל, אני יכול לקבל כי יהיה אחרון קטן טעם של טעויות, אבל צריכה להיות הוכחה על אזרחותו של כל בוחר.

כ. צילן:

בעיה זו היא יותר טעמית מאשר תיאורטית, טעום שאיננה קיימת רשימה של אזרחי ישראל, איננה קיימת אף רשימה של אלה שאינם אזרחי ישראל. לכן אנחנו יכולים להשתמש רק בחוקר הנמצא בטרם התושבים, ולפי חוקר זה אין אנו יכולים לדעת אם מלונני הוא אזרח ישראלי או לא. הנחתי היא, שלפי סעיף 1 של חוק האזרחות, לכל מי שיש זכות לפי חוק האזרחות הוא אזרח ישראלי, ולפי סעיף 2 אדם יכול להוכיח את אזרחותו על יסוד ישיבה בטקום. אנחנו גם מניחים שכל מי שברשם בזמן ידוע הוא אזרח ישראלי.

ע. איכילוב:

אני מצטרף לדעה שלסעיף קטן (ה) אין טקום בחוק. אני צריכים לצאת מתוך ההנחה שרשימת הבוחרים לכנסת צריכה להיות רשימה נכונה והמטרה המטטלתי האחרתי לכך צריך לפצוא את הדרך כיצד להבטיח את הדבר הזה.

פ. הלל:

אינני מסוכנע שאפשר לסחוק סעיף זה, כשמדברים על בחירות יש נטייה להקל בקביעת זכות הבחירה לאנשים, וישנה הצעה שאם אדם הגיש בקשה לאזרחות ועד לתאריך הקובע לא קיבל אזרחות, או שלילה, יידאה כאזרח לענין זכות הבחירה. אינני מסוכנע שבבחירות אלה, או העתידים לבוא, לא נראה צורך להיות ליברליים במתן זכות הבחירה לאנשים שהביעו רצון לקבל אזרחות ישראלית. אבל כמובן, אי אפשר סגיטה ליברלית זו טענה את חוק האזרחות, לא מספיק שאדם אשר בחר הופך באופן אוטומטי להיות אזרח.

ק. ח. כהן:

ישנה כמון שאלה מספטית ושאלה טעמית. אשר לשאלה המטטטית, אני חולק על דברי חבר בר-רב האז. בחוק האזרחות נאמר כיצד מוכיחים את אזרחותו של אדם, לפי סעיף 15 יכול אדם לקבל תעודה על אזרחותו מטר הפנים והיא אשר מוכיחה את אזרחותו. לפי דעתי אין שום פגם בכך, להיפך - יש הצדקה, לכתוב בחוק אחר, כמו חוק הבחירות, - שבו האזרחות נכנסת רק באופן צדדי, בתור אחת מן הקורליפיות-קציות הדרושות - טעם העובדה שקורליפיקציה זו הוכרה על ידי שלטונות המדינה אינה מסמטת הוכחה לאזרחות לצורך חוק אחר. מפני שבית המטטט הגבוה לצדק החליט שזו הוכחה למטטטוס של אדם, חושבני שהוראה זו לא רק שאיננה פוגמת אלא היא טועילה. אולם יש לענין זה גם צד כעסי ואני מיעץ לא להתעלם מכוון.

יש כמובן אפשרות לכך - ואם הכנסת תרצה אנחנו ננהג כן - שטר הפנים לא יכניס לרשימת הבוחרים אלא אנשים שהוג בטוח באופן פוזיטיב שהם אזרחי ישראל. ויש אפשרות שניה, שהיא יכניס לרשימת הבוחרים אנשים שאיננו יודע עליהם שאינם אזרחי ישראל, ואלה הם שני דברים שונים לגטרי. אם הטר ינהג לפי הקו הראשון, עלינו לדעת שיהיו אלפי, מולי עשרות אלפים, ערעורים בפני בית המטטט בשאלה זו. ואלה לא ערעורים טגרתיים, בכל מקרה התעוררנה שאלות נכבדות בקשר לפירוט חוק האזרחות. אני מוכן לקבל את זה, גם את הסיכון בשביל כל אותם אנשים אשר אולי הם אזרחים, אבל לטר הפנים לא תהיינה ראיות, ואינני יודע אם יצליחו בבית המטטט להוכיח באופן פוזיטיב שהם אזרחים.

ט"ס היור"ב. אזניה:

אני תוסף בכך לקבל סעיף קטן ה' בתיקון שהוצע, על סנה לא לקפח את זכות הבחירה של הערבים, באשר אם תהיה בדיקה קפדנית לגבי אזרחותם יתכן שהרבה ערבים לא יוכלו ברשימת הבוחרים. נוסף על כך, הדבר יביא להגשת אלפי ערעורים סטטופקבי אם יוכלו להתברר עד למועד הבחירות.

י. בר-יהודה:

אני מציע להזמין נציגי משרד הפנים כדי שיסבירו לנו מה בכלל נעשה עם כל הרישומים האלה: רישום תושבים, רישום אזרחים, כי ככל מה שאני שומע ברור לי דבר אחד - ישנה אנדרלמוסיה גדולה בכל העניינים האלה. גם הצעת חה"כ בר-רב-האי, שאני תוסף בה, תישאר הצעה תיאורטית כל זמן שאנדרלמוסיה זו קיימת. אני מציע - ומבקש על כך החלטה - להזמין את שר הפנים ולדון אתו בענין זה.

אם יתברר שכל הרישומים האלה אפשר להביא לידי סדר מניח את הדעת בזמן מתקבל על הדעת, הרי אני תוסף בהצעת חה"כ בר-רב-האי, אשר היא בודאי טובה מבחינת הסדר התקין והקבוע במדינה.

אשר לסעיף ה', אני חושש שדווקא הוא יאפשר לגבי האזרחים הערבים לנהוג בדרך הקלה ביותר - לתת להם זכות בחירה אבל לא להכיר את עצם אזרחותם.

ע. איכילוב:

הניסוח האחרון של היועץ המשפטי שיכנע אותי, מבחינת האספקט הטעמי, לכן אני חוזר בי מהצעתי ותוסף בדעה להסאיר סעיף קטן (ה) בחוק. אין אני מצטרף להנחת חה"כ בר-יהודה שזו היא ההזדמנות ללחוץ על הממשלה להסדיר את ענין האזרחות של התושבים הערבים.

אשר להצעת חה"כ בר-רב-האי אני סוצא אותה לפצויצה ותוסף בה, אלא שאני מפחד שטא בדנבר על פרטי ההצעה יעמדו החברים על פרטים קטנים אשר למעשה יבטלו את ההצעה.

אינני שותף להערכת חה"כ בר-יהודה כי קיימת אנדרלמוסיה בטוח רישום התושבים, על סמך אינפורמציות שקיבלתי הרושם שלי הוא שטשרד הפנים יודע בדיוק מהו המצב, עם זאת אינני מתנגד שהועדה תקבל אינפורמציה ישירה מפי שר הפנים.

ס. בגין:

אשר לצד המספטי של בעיית האזרחות, בקשר לסעיף (ה), חושבני שהיועץ המשפטי שכח בקודה חשובה: הערעורים שהובאו בפני בית המשפט הגבוה לצדק נגעו לא לאזרחות אלא לתושבות, שטוח שלפי חוק הבחירות הקודם אזרחות לא היתה תנאי להצבעה. על כן אינני מניח שבית הדין הגבוה לצדק יסתמך על רשימת הבוחרים כראיה על זכות לאזרחות ישראלית, היות וישנו חוק מיוחד הקובע מה טעניק אזרחות ישראלית. המצב לפני 4 שנים היה אחר לגמרי, אז לא היה לנו חוק אזרחות. אין אנו מציעים שיהיה כתוב כי רשימת הבוחרים היא ראיה לאזרחות; אנו מציעים שלא יהיה כתוב. ההיפך. על כן, דוטני, שהניסוח של היועץ המשפטי אינו מסכנע.

שמעתי מפי כמה חברים את הטושג ליברליות לגבי זכות הבחירה. אני חושב שיש בזה טן השיטות לרעה בטושג הזה, שטוח שאנו קובעים: סו שהוצעה להיות אזרח ישראל בוחר ומי שאינו רוצה להיות אזרח ישראל לא צריך לתת לו זכות הצבעה, והמחוקר הוא ביהודים כמו בערבים. אני מציע שטשרד הפנים יעשה רשימה מדוייקת של אזרחי ישראל ולא יכניס בה אנשים שאינם אזרחים (במידה שקווליפיקציה זו תתקבל כהכרחה לזכות בחירה). יש בזה מידה גדולה של קלות דעת לתת לאנשים שאינם אזרחי ישראל להשתתף בהכרעת גורל המדינה. עם זאת אני מציע לא להכריע כעת בסעיף (ה) היות והענין תלוי בהכרעות מסויימות בוועדת המסנה - מה בדיוק טקנה זכות בחירה.

ר. טוי:

אני בעד הטארת סעיף (ה). אמנם יש בחוק האזרחות תנאים לקבלת אזרחות, אבל כל זמן שאין רשימה בלעדית של אזרחי ישראל, הכרחי שכל רשימה אחרת, אשר ביטורה טובה התנאי לאזרחות, לא תמסס הוכחה לאזרחות.

סאלת רשימת הבוחרים הקבועה, לפי הצעת
הה"כ בר-רב-האי, יש לה קטר לחוק זה; לכן אני מציע לטנות את הסעיף כך
סיהיה כתוב, כי רשימת הבוחרים לכנסת הסליסית תהיה היסוד לרשימה הקבועה,
אטר תעודכן טדי שנה.

טר ידיו:

ברצוני לענות לטעות הה"כ בגיון:
בית-המספט הגבוה לצדק לא קבע כי רישור
סל אדם בפנס הבוחרים סוכיה שהוא תושב, הוא קבע דבר אחר - סטר הפנים
הוא סנוע סלטעון כי אותו אדם אינו תושב חוקי ספני שהוא עצמו הכניס אותו
לרשימת הבוחרים. גם בטקרה זה בית המספט לא יקבע כי זו הוכחה לאזרחות
ישראלית; אבל יקבע כי הסלטונות הסוסטכים סנועים לטעון כי האדם הפלוני
אינו אזרח ישראלי.

ח. רובי ו:

הנוסח הנוכחי סל סעיף (ה) קובע שהכללת
אדם ברשימת הבוחרים לא תססס הוכחה כי
הוא אזרח ישראלי, אבל אין זה אוקר שהצד הסני סנוע סלטעון. בית המספט
יכול לקבוע זאת, אבל זה נסצא לגמרי בגבול שיקול דעתו. לכן חושבני ססעיף
זה אינו סוסיף דבר. נניח טקרה סלאדם יס 10 ראיות שהוא אזרח, הוא בא
לטעון ספני בית המספט, והעובדה שהוא כלול ברשימת הבוחרים היא רק אחת
הראיות. בטקרה כזה בית המספט יכול לטעון: אסור לי לקבל ראיה זו, עם כי
אני יכול להכיר בכל יתר הראיות, אבל אני סוכן להכיר בזכותך לאזרחות רק
בטידה סטצטרפות כל ההוכחות להוכחה אחת חותכת, אבל אינני סוכן לדון על
כל הוכחה לחוד. כלומר, עובדה זו ססיטהו נכלל ברשימת הבוחרים אינה יכולה
להיות הוכחה חותכת, אבל בית המספט צריך להיות חופסי להעריך אותה או
לא להעריך אותה. לכן או סלא צריך לומר כלום בחוק, או סצריך לומר סאין
זה יכול לטסס הוכחה חותכת.

ט. ה. כהו:

אני סוכן לטנות את הסעיף כך: "לא תססס
ראיה לטענה סאינו אזרח".

סר צילו:

תזכיר בדבר הצעת חוק המסדירה רשימת בוחרים
קבועה, אטר תאפטר קיום בחירות 6 סנועות
סיום ההחלטה על קיומן, הגסתי בסנת 1951 והוא אף נתקבל בעין יפה; אולם
כי שהיתה בידו האפטרות ליזום הצעת חוק לא יזמה. אני סוען טענין הרשימה
הקבועה צריך להסדיר בחוק נבדל ספני סיס לקבוע סורה סל פרטים - צורת
ההכנה, סטלוה ההודעות, פרוצדורת הערעורים וכו'; לוח הזמנים שהוצע בהצעת
חוק זו אינו סתאים לפנסק בוחרים רצוף, כי לגבי פנסק זה צריך לסצוא לוח
זמנים כזה סיאפטר קיום בחירות תוך 6 סנועות. סטום כך אני חדטב סמוטב
כי הועדה ססתפק בהחלטה להסליץ בפני המססלה להציע הצעת חוק לפנסק בוחרים
רצוף, הצעת חוק סתרון בה הכנסת הסליסית.

ס. ססיס:

אני סוצא כי סעיף קטן (ה) קסור קטר יסיר
עם סעיף 3; הואיל ולא הצבענו על סעיף 3,
אני מציע לדחות את ההצבעה גם בסעיף זה.

ס. בגיון:

אני מציע תיקון לסעיף 16 (א), במקום
"סר הפנים יכין רשימת האנסיס הזכאים
לבחור..." לומר "סר הפנים יכין רשימות האזרחים הזכאים לבחור..."

הצעת הה"כ בגיון נתקבלה - בסעיף 16 (א)
הסלה האנסיס תוחלף בסלה האזרחים

י. ספירא:

אני מציע תיקון לסעיף 16 (ג): "או להססיס
את הסלים, סטו אביו" או לכתוב "סס אביו
ואסו".

כ. ה. כהו:

אני מציע לכתוב "סס אביו או אסו".

הצעת סר ח. כהו נתקבלה - בסעיף 16 (ג) אחר
הסלה אביו יבואו הסלים, או אסו.

אני מציע בסעיף 16 (ה) יהיה סעיף נפרד שיבוא בסוף החוק.

י. שפירא:

אני מסכים ומציע נוסח כזה, בערך: רישומו של אדם ברשימת הבוחרים לא תשמש ראיה לטענה שהוא אינו אזרח ישראלי, או שהוא אינו ראוי להיות בישראל כחושב קבוע, או בכל דרך אחרת.

סר. ח. כהן:

האם נוסח זה אינו צריך גם לכלול כי הכללתו של אדם בפנקס הבוחרים, או טעות בהצבעה על יסוד זה, אינה פונעת לפני בחירות שבעתיד לערער על כך?

י. שפירא:

אנוסח את הסעיף שחדש, גם ברוח דברי חה"כ שפירא.

סר. ח. כהן:

אנו דוחים את ההצבעה בסעיף 16 ועובדים לסעיף 17.

ט"ס היו"ר ב. אזוביה:

סעיף 17

אני מציע להאריך את תקופת הצגת רשימות הבוחרים.

ט. בגין:

בסעיף קטן (א) אני חושב שאפשר לסחוק את המלים "למען יוכל כל דורש לעיין בהן", ולומר במקום זה "רשימות הבוחרים יוצגו לעיון".

ר. טרי:

דווקא הקובע כאן הוא, שכל דורש יוכל לעיין, כלומר יהיו תנאים שיאפשרו זאת.

י. שפירא:

אני מציע בטקסט "לפחות 10 שעות בכל יום לכתוב", לפחות 14 שעות. הבחירות לכנסת השלישית התקיימה בקיץ, יש אנשים היוצאים בבוקר מוקדם לעבודה וחוזרים מאוחר, ודווקא שאם הרשימות יוצגו רק 10 שעות בטווח היום זה יטבע שהם לעיין בהן.

ע. איכילוב:

פרטים אלה ייקבעו על ידי ועדות הבחירות האיזוריות.

סר. צילן:

אני גם כן חושב שצריך להגדיל את מספר השעות ואני בעד הסדר חוקי ולא בעד סידור מקומי בכל איזור ואיזור. נוסף על כך אני מציע שבכל ישוב תהיה רשימה כוללת לפי האלף בית פרט לרשימות לפי חלוקת הקלפיות.

ח. רובין:

הצעת חה"כ רובין בדבר רשימות כוללות בכל ישוב לא נראית לי, היא תעורר הרבה שאלות - מה הם גבולותיהם של הישובים, בלחוד של הערים הגדולות, הצעה זו גם קשה מבחינה טכנית, בערים הגדולות יצטרכו להרכיב רשימות של עשרות אלפי בוחרים.

ד. בר-רב-האי:

אשר לשעות הצגת הרשימות, לא נאמר כי יוצגו 10 שעות רצופות, אפשר לחלק את הזמן - בשעות הבוקר המוקדמות, לטפל, ובשעות הערב - כדי לאפשר לכל דורש לעיין בהן.

י. בר-יהודה:

אני תומך בהצעה להרכיב גם רשימות בוחרים כוללות, בכל ישוב, וחושב שזה יהיה לטובת האדמיניסטרציה, טווח סידוע כי יהיו הרבה יוצאים מן הכלל, שלא יהיו רשומים לפי האיזור הגיאוגרפי אלא לפי אלף בית. ואם אין רשימה כוללת של כל הבוחרים באותו ישוב, אינך יכול לדעת כמה פעמים האיש הזה מופיע באיזורים שונים, נוסף על כך שהיו מקרים שאתה צריך לבדוק אם הוא בכלל מופיע פעם אחת.

ט. בגין:

אני חושב שהצעה זו לא רק שלא תכביד אלא אף תקל, היא מטבע סיבוכים רבים, כי ברור שהדבה יותר טעויות יהיו אם אתה טכין רשימת בוחרים לפי קלפיות חתת אם תכין אותה לפי אלף בית, אז אדם יכול לבדוק אם הוא בכלל מופיע ברשימה, ורק אחר כך יחפש באיזה קלפי נמצא שמו.

י. ספירט:
 גם אני תוסך בהצעה שיהיו שתי רשימות,
 אני חושב שזה כמעט הכרחי. גם את ענין
 הצבת הרשימות אני מציע לספר, לכתוב בחוק שליד כל רשימה ימצא פקיד
 מסייע למבטחה בעיון ברשימות. כן צריך להבטיח בחוק שמסור לפגוע בפקיד
 זה, מסור לעשות לו אובסטרקציות, אנו צריכים לקבוע בחוק שפגיע בו
 תראה כעבירה פלילית, ואז ההצגה הופכת יותר מעשית ולא תיאורית בלבד.

מר צילן:
 אינני סבור שיש צורך בשתי רשימות; אני
 סוכן לברר את האפשרות האם אי אפשר שברשימה
 כוללת זו יירשם גם הקלפי של כל בוחר ובוחר. אולם גם אם הדבר יהיה אפשרי
 מתעורר עוד קושי - כיצד תפורק רשימה כוללת זו ביום הבחירות, כאשר בכל
 קלפי צריכה להיות רשימת הבוחרים באותו קלפי. מכל מקום אני מציע שועדת
 המסנה תברר את הבעיות האלו לאור ההצעות שהוצעו.

הישיבה נועלה בשעה 10.30.